

Odmítnutí dovolání

Jestliže Nejvyšší soud při zkoumání přípustnosti dovolání zcela pomínl svoji dosavadní judikaturu, nijak se vůči této judikatuře (a také obdobným závěrům právní vědy) nevymezil a nevysvětlil, proč se na tuto věc nemá použít, je jeho rozhodnutí nepřesvědčivé a nepředvídatelné a nenaplnuje požadavky na řádně odůvodněné rozhodnutí.

(Nález Ústavního soudu České republiky sp.zn. IV.ÚS 332/24 ze dne 17.4.2024)

Ústavní soud rozhodl o ústavní stížnosti stěžovatelky obchodní společnosti BROSY spol. s r. o., sídlem F.-M., zastoupené Mgr. J.H., advokátem, sídlem F.-M., proti usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. listopadu 2023 č. j. 33 Cdo 2365/2023-225, rozsudku Krajského soudu v Ostravě - pobočky v Olomouci ze dne 6. dubna 2023 č. j. 75 Co 430/2022-188 a výrokům I. a III. rozsudku Okresního soudu v Olomouci ze dne 5. října 2022 č. j. 14 C 85/2022-141, za účasti Nejvyššího soudu, Krajského soudu v Ostravě - pobočky v Olomouci a Okresního soudu v Olomouci, jako účastníků řízení, tak, že usnesením Nejvyššího soudu ze dne 22. listopadu 2023 č. j. 33 Cdo 2365/2023-225 bylo porušeno právo stěžovatelky na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. listopadu 2023 č. j. 33 Cdo 2365/2023-225 se ruší. Ve zbývajících částech se ústavní stížnost odmítá.

Z odůvodnění

I. Skutkové okolnosti posuzované věci a obsah napadených rozhodnutí

1. Stěžovatelka se ústavní stížností podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy České republiky (dále jen "Ústava") a § 72 a násl. zákona č. [182/1993](#) Sb., o Ústavním soudu, domáhá zrušení v záhlaví uvedených rozhodnutí z důvodu tvrzeného porušení jejich práv zakotvených v čl. 11 odst. 1 a čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen "Listina"), čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“).

2. Z ústavní stížnosti, jejích příloh a ze spisu vedeného Okresním soudem v Olomouci (dále jen „okresní soud“) pod sp. zn. 14 C 85/2022 Ústavní soud zjistil, že rozhodčím nálezem byla právním předchůdcům stěžovatelky uložena povinnost zaplatit obchodní společnosti SMART Financial s. r. o. (dále jen „vedlejší účastnice“) částku v něm specifikovanou s příslušenstvím a smluvní pokutu, a to na základě smlouvy o úvěru. Plnění bylo následně vymoženo v exekuci. Na návrh vedlejší účastnice následně došlo k zastavení exekuce. Stěžovatelka se u okresního soudu domáhala zaplacení 697 522,31 Kč s příslušenstvím z titulu bezdůvodného obohacení v podobě vymoženého, ale po zastavení exekuce nevráceného plnění. Tvrdila, že bylo plněno bez právního důvodu (na podkladě nezákonného rozhodnutí) a nárok nebyl dán ani v hmotněprávní rovině, neboť úvěrová smlouva byla neplatná pro nedostatečné ověření úvěruschopnosti vedlejší účastnice. Promlčecí lhůta k vydání bezdůvodného obohacení podle stěžovatelky běžela od okamžiku právní moci zrušení rozhodnutí, které toto plnění přiznávalo, v tomto případě právní moci usnesení o zastavení exekuce. Okresní soud napadeným rozhodnutím žalobu co do částky 545 368,31 Kč s příslušenstvím zamítl (výrok I.), vedlejší účastnici uložil povinnost zaplatit stěžovatelce částku ve výši 152 154 Kč s příslušenstvím (výrok II.) a stěžovatelce uložil povinnost nahradit vedlejší účastnici náklady řízení (výrok III.). Okresní soud dospěl k závěru, že vůči právním předchůdcům stěžovatelky byla vedena exekuce protiprávně,

protože rozhodčí nález byl vydán rozhodcem, který k tomu neměl pravomoc (rozhodčí smlouva byla neplatná pro nedostatečné určení rozhodce). Úvěruschopnost právních předchůdců stěžovatelky byla vedlejší účastnicí zkoumána řádně. Soud však dospěl k závěru o neplatnosti úvěrové smlouvy pro rozpor s dobrými mravy (pro nepřiměřeně vysokou úrokovou sazbu). Vedlejší účastnice se tedy bezdůvodně obohatila. Jako důvodnou však posoudil okresní soud námitku promlčení vznesenou vedlejší účastnicí, a proto žalobu zčásti zamítl.

3. Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci (dále jen „krajský soud“) rozsudek okresního soudu ve výroku I. potvrdil (výrok II.), řízení o odvolání proti výroku II. Z důvodu částečného zpětvzetí žaloby zastavil (výrok I.) a rozhodl o nákladech řízení před soudy obou stupňů (výrok III. a výrok IV.). Rozhodnutí okresního soudu potvrdil jako správné, byť z jiných důvodů. Krajský soud shodně s okresním soudem vyšel z toho, že vedlejší účastnice zkoumala úvěruschopnost právních předchůdců stěžovatelky. Na rozdíl od něho však neshledal úvěrovou smlouvu neplatnou pro rozpor s dobrými mravy. Vedlejší účastnice se tedy na úkor stěžovatelky bezdůvodně neobohatila. I když byl rozhodčí nález absolutně neplatný, protože rozhodčí doložka sjednaná v úvěrové smlouvě je neplatná, právní důvod plnění spočívá v hmotném právu. Zrušením rozhodnutí, podle něž bylo plněno, dochází k bezdůvodnému obohacení jen v případě, že právní důvod tohoto plnění nespočíval v hmotném právu. Soud se proto již nezabýval tím, zda by nárok stěžovatelky na vydání bezdůvodného obohacení promlčen a v jakém rozsahu.

4. Nejvyšší soud dovolání stěžovatelky odmítl pro nepřípustnost. Krajský soud se ve svých závěrech týkajících se zkoumání úvěruschopnosti právních předchůdců stěžovatelky neodchýlil od závěrů dovozených v rozhodnutích Nejvyššího soudu. Stejně tak se neodchýlil od ustálené rozhodovací praxe Nejvyššího soudu, jestliže v posuzované věci neaplikoval obdobně korektiv dobrých mravů. Přípustnost dovolání není podle Nejvyššího soudu způsobila založit ani výtku stěžovatelky, že se odvolací soud nevypořádal s její námitkou promlčení pohledávky z úvěrové smlouvy. Úvaha stěžovatelky, že i kdyby byla úvěrová smlouva platná a bylo posléze plněno na promlčené nároky z ní vzniklé, založilo by takové plnění bezdůvodné obohacení, není správná. Okamžikem promlčení nároku se povinnost k plnění přemění v naturální obligaci. Plnění naturální obligace nezakládá bezdůvodné obohacení bez ohledu na vůli toho, kdo plnil. Za situace, kdy krajský soud došel k závěru, že úvěrová smlouva je platná (hmotněprávní nárok existoval), nebylo pro něj z hlediska právního posouzení významné zkoumat, zda nárok byl nebo nebyl promlčen, protože ani v jednom případě by stěžovatelce nevznikl nárok na vydání bezdůvodného obohacení. K výtce stěžovatelky, že se odvolací soud nezabýval tím, od jakého okamžiku mohla požadovat bezdůvodné obohacení, odkázal na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 10. 2023 sp. zn. 33 Cdo 1124/2023.

II. Argumentace stěžovatelky

5. Stěžovatelka v ústavní stížnosti uvádí, že se soudy dostatečně nezabývaly její argumentací ve vztahu k promlčení nároku vedlejší účastnice. Nejvyšší soud k tomu uvedl, že plnění promlčeného dluhu nedává za vznik bezdůvodnému obohacení. To však podle stěžovatelky neplatí tehdy, pokud byl promlčený dluh plněný nedobrovolně v rámci exekučního řízení. Stěžovatelka odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 28. 1. 2009 sp. zn. 33 Odo 1368/2006, ze dne 17. 6. 2015 sp. zn. 28 Cdo 1536/2013, ze dne 4. 4. 2018 sp. zn. 28 Cdo 3660/2017 a 31. 1. 2022 sp. zn. 30 Cdo 3514/2021 a komentářovou literaturu. Ačkoliv judikatura hovoří o soudních rozhodnutích, lze ji aplikovat i pro rozhodčí nález. Přestože nebyl rozhodčí nález zrušen, zastavení exekuce je třeba chápat obdobně, jako by k jeho zrušení došlo.

6. Právo vedlejší účastnice je promlčené, neboť již v době uzavírání smlouvy musela vědět, že rozhodčí doložka je neplatná. Při následném podávání rozhodčí žaloby a exekučního návrhu si toho rovněž musela být vědoma. Stěžovatelka odkazuje na judikaturu Nejvyššího soudu a Ústavního soudu, podle níž se v takových případech nestaví promlčecí lhůta, protože jde o zneužití práva.

Nárok by byl promlčen i v případě, že by nedošlo ke zneužití práva vedlejší účastnicí, a to s odkazem na § 16 zákona č. [216/1994](#) Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů. Promlčecí lhůta začala běžet vedlejší účastnici dnem, kdy poprvé mohla uplatnit právo u soudu, to je dnem zesplatnění pohledávky ze smlouvy poté, co právní předchůdci stěžovatelky přestali svůj dluh splácet.

7. Stěžovatelka dále argumentuje tím, že její nárok na vydání bezdůvodného obohacení nebyl promlčený, neboť promlčecí lhůta počíná běžet až právní mocí usnesení o zastavení exekuce, protože teprve tehdy se dlužník mohl dozvědět o vzniku bezdůvodného obohacení. Stěžovatelka na podporu svých závěrů odkazuje na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 10. 2023 sp. zn. 33 Cdo 1124/2023.

8. Odůvodnění soudů jsou nedostatečná. Krajský soud se nevypořádal se stěžovatelkou vznesenou námitkou promlčení nároku vedlejší účastnice. Dovolací soud se k tomu sice již vyjádřil, nicméně opomenul svou rozsáhlou judikaturu a odbornou literaturu.

III. Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem

9. Ústavní stížnost má náležitosti stanovené zákonem o Ústavním soudu a Ústavní soud je příslušný k jejímu projednání. Je přípustná (stěžovatelka neměla k dispozici jiné zákonné procesní prostředky k ochraně svého práva podle § 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu) a byla podána oprávněnou navrhovatelkou a včas. Stěžovatelka je zastoupena advokátem (§ 29 až 31 zákona o Ústavním soudu).

IV. Vyjádření účastníků řízení

10. Soudce zpravodaj vyzval účastníky řízení a vedlejší účastnici řízení k vyjádření se k ústavní stížnosti. Okresní soud uvedl, že napadená rozhodnutí považuje za ústavně konformní. V podrobnostech odkazuje na odůvodnění rozhodnutí, v nichž se vypořádaly se všemi argumenty stěžovatelky. Krajský soud odkazuje na odůvodnění svého rozhodnutí, které považuje za komplexní a vyčerpávající. Nejvyšší soud k ústavní stížnosti uvedl, že se vyjádřil k oběma právním otázkám, na nichž bylo napadené rozhodnutí založeno (tj. k otázce splnění povinnosti věřitele posoudit úvěruschopnost dlužníků, tak k poměrování smlouvy korektivem dobrých mravů). Absentující závěr krajského soudu ohledně (ne)promlčení práva na vydání bezdůvodného obohacení, nemohl logicky vzato přezkoumat. Vyjádřil pouze názor, že byla-li úvěrová smlouva platná (existoval-li hmotněprávní nárok věřitelky), nebylo pro odvolací soud z hlediska právního posouzení významné zkoumat, zda by případný nárok na vydání bezdůvodného obohacení byl promlčen či nikoli. Nesprávná je úvaha stěžovatelky, že pro vznik bezdůvodného obohacení není rozhodné, zda existuje hmotněprávní titul k plnění či nikoli. V bližším odkazuje na odůvodnění rozhodnutí. Argumentaci uplatněnou v ústavní stížnosti měla stěžovatelka uplatnit již v nalézacím řízení, což neučinila.

11. Vedlejší účastnice se na výzvu soudu nevyjádřila. V souladu s poučením, kterého se jí od Ústavního soudu dostalo, lze mít tudíž za to, že se procesního postavení vedlejší účastnice vzdala (§ 28 odst. 2 a § 63 zákona o Ústavním soudu, ve spojení s § 101 odst. 4 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, dále jen "o. s. ř.").

V. Posouzení důvodnosti ústavní stížnosti

12. Ústavní soud úvodem připomíná, že jeho úkolem je ochrana ústavnosti, nikoliv "běžné" zákonnosti (čl. 83 Ústavy). Ústavní soud není součástí soustavy obecných soudů a do jejich rozhodovací činnosti může zasáhnout jen tehdy, shledá-li současně porušení základního práva nebo svobody.

13. Stěžovatelka v ústavní stížnosti napadá právní závěry soudů týkající se vzniku bezdůvodného obohacení, promlčení nároku vedlejší účastnice a nároku stěžovatelky na vydání bezdůvodného

obohacení. Soudům vytyká stěžovatelka i nedostatečné odůvodnění jejich rozhodnutí, neboť nezohlednily relevantní judikaturu a nevypořádaly se s námitkami stěžovatelky. Nejvyšší soud opomenul svou vlastní rozsáhlou judikaturu i závěry odborné literatury.

14. S ohledem na doktrínu minimalizace zásahů Ústavního soudu do činnosti jiných orgánů veřejné moci, jakož i zásadu subsidiarity ústavní stížnosti se Ústavní soud nejprve zabýval posouzením stěžovatelčích námitek proti rozhodnutí Nejvyššího soudu. V prvé řadě je úkolem Nejvyššího soudu sjednocovat judikaturu nalézacích a odvolacích soudů, k čemuž především slouží institut dovolání a k témuž by mělo sloužit i odůvodnění rozhodnutí o tomto mimořádném opravném prostředku (srov. např. nálezy Ústavního soudu ze dne 28. 3. 2011 sp. zn. I. ÚS 192/11, ze dne 11. 6. 2009 sp. zn. II. ÚS 289/06). Zrušením rozhodnutí Nejvyššího soudu se otevře procesní prostor pro vydání nového rozhodnutí, v němž Nejvyšší soud zohlední závěry vyslovené v tomto nálezu.

V. a)

Obecná východiska - odůvodnění rozhodnutí

15. Jedním z principů představujících součást práva na řádný a spravedlivý proces a vylučujících libovůli v rozhodování je povinnost obecného soudu, tedy i soudu dovolacího, aby své rozhodnutí odůvodnil tak, aby z něho byly patrné konkrétní důvody, které jej vedly k vyřčeným právním závěrům, tj. v nyní posuzovaném případě k odmítnutí stěžovatelova dovolání pro nepřipustnost. Jakkoliv v těchto případech ustanovení § 243f odst. 3 věty první občanského soudního řádu představuje výjimku z ustanovení § 157 odst. 2 a § 169 odst. 4 citovaného zákona, neboť se předpokládá pouze stručný popis důvodů rozhodnutí bez nutnosti reprodukčního popisu dosavadního průběhu řízení či obsáhlé argumentace k důvodům rozhodnutí, nadále i z tohoto stručného odůvodnění musí být patrné, na základě jakých skutečností (právních či skutkových) dospěl dovolací soud k vysloveným závěrům (nálezy Ústavního soudu ze dne 1. 10. 2015 sp. zn. II. ÚS 1257/15, bod 19).

16. Podle Ústavního soudu rozhodnutí dovolacího soudu musí proto obsahovat nosné důvody, pro které dovolací soud shledal dovolání nepřipustným, a nikoliv pouze citaci zákonné úpravy, či obecnou judikaturu, aniž by však odpovídajícím způsobem reagoval na právní argumentaci předestřené dovolatelem. Dovolatel se musí dozvědět, z jakých právních důvodů (na základě jakých právních úvah dovolacího soudu) bylo jeho podání odmítnuto jako nepřipustné, jinak se jedná o odůvodnění nedostatečné a ve své podstatě nepřezkoumatelné [nálezy ze dne 11. 10. 2016 sp. zn. II. ÚS 849/16 (N 188/83 SbNU 81), bod 23].

V. b)

Obecná východiska - plnění na promlčený dluh v důsledku zrušeného rozhodnutí a bezdůvodné obohacení (právní úprava, relevantní judikatura a názory právní vědy)

17. Kdo se na úkor jiného bez spravedlivého důvodu obohatí, musí ochuzenému vydat, oč se obohatil (§ 2991 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník, dále jen „o. z.“). Bezdůvodné obohacení však nevzniká v případě plnění na tzv. naturální obligaci, tj. dluh nežalovatelný nebo promlčený nebo takový, který je neplatný pro nedostatek formy (§ 2997 odst. 1 o. z., srov. i § 609 o. z.). To, zda dlužník o promlčení dluhu věděl nebo nevěděl, není rozhodující. Právo na vrácení nemá ani ten, kdo jiného obohatil s vědomím, že k tomu není povinen, ledaže plnil z právního důvodu, který později nenastal nebo odpadl (§ 2997 odst. 1 o. z.). Plnila-li osoba proto, že k tomu byla přivedena lstí, donucena hrozbou nebo zneužitím závislosti, ustanovení odstavce 1 se nepoužije. To platí i v případě, že plnila osoba nesvéprávná (§ 2997 odst. 2 o. z.).

18. Obdobnou úpravu obsahoval i zákon č. [40/1964](#) Sb., občanský zákoník, účinný do 31. 12. 2013. Ten v § 451 odst. 1 stanovil, že kdo se na úkor jiného bezdůvodně obohatí, musí obohacení vydat. Ustanovení § 455 odst. 1 zákona č. [40/1964](#) Sb. pak stanovilo, že za bezdůvodné obohacení se nepovažuje, bylo-li přijato plnění promlčeného dluhu nebo dluhu neplatného jen pro nedostatek formy.

19. Soudní praxe se ale ve vztahu k plnění promlčeného dluhu ještě za účinnosti zákona č. [40/1964](#) Sb. ustálila na závěrech, že výše uvedené neplatí v případech, že nešlo o dobrovolné plnění promlčeného dluhu, ale plnění poskytnuté výhradně na základě pravomocného rozhodnutí, které však bylo později zrušeno. Motivaci ke splnění představuje později zrušené soudní rozhodnutí. K tomu srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 1. 2009, sp. zn. 33 Odo 1368/2006, ze dne 17. 6. 2015, sp. zn. 28 Cdo 1536/2013, či jeho rozsudek ze dne 1. 2. 2017 sp. zn. 28 Cdo 1718/2016, 28 Cdo 3660/2017. K současnému znění § 2997 o.z. pak rozsudek ze dne 31. 1. 2022 sp. zn. 30 Cdo 3514/2021 uvádí, že "porovnáním znění poměrně kusé a obecně koncipované úpravy § 455 odst. 1 obč. zák. na straně jedné a právní úpravy nyní účinné na straně druhé je zřejmé, že současné znění § 2997 odst. 1 o. z. nalezlo svůj předobraz ve výše nastíněné judikatuře. Závěr, podle něhož bezdůvodné obohacení vzniká i v případě, že dlužník nedobrovolně plnil svému věřiteli promlčený dluh pod tíhou pravomocného a vykonatelného rozhodnutí soudu, které bylo následně zrušeno, z textu zákona nyní navíc plyne přímo a bez jakýchkoliv pochybností. Normativní pravidlo o tom, že dlužník, který plnil promlčený dluh, nemá právo na vrácení toho, co plnil, je nyní v § 2997 odst. 1 větě druhá in fine o. z., výslovně vyloučeno rovněž v tom případě, kdy dlužník plnil z právního důvodu, který později nenastal nebo odpadl."

20. K témuž výkladu dospívá i odborná literatura [srov. Eliáš, J. In Švestka, J., Dvořák, J., Fiala, J. a kol. Občanský zákoník: Komentář. Svazek VI (§ 2521 až 3081). Praha: Wolters Kluwer, 2021, komentář k § 2997], která zmiňuje, že "právo na vydání bezdůvodného obohacení je v souladu s judikaturou vyloučeno podle § 2997 odst. 1 o. z. pouze, plnil-li dlužník na promlčený dluh o své vůli, tj. dobrovolně. Uvedený prvek dobrovolnosti plnění pak není dán zejména tehdy, bylo-li plněno na základě vykonatelného, nicméně později zrušeného rozhodnutí, kterým soud nebo jiný orgán veřejné moci věřiteli přiznal promlčené právo. V popsané situaci byl sice plněn existující dluh, jemu odpovídající právo však s ohledem na své promlčení nemělo být (za předpokladu uplatnění námítky promlčení dlužníkem) věřiteli přisouzeno a vymáháno veřejnou mocí. Žalovanému proto svědčí právo na vrácení plnění, jež by žalobci nebylo poskytnuto, kdyby příslušné soudy nebyly pochybily". Srov. i L. Brim. In Lavický, P. a kol. Občanský zákoník I. Obecná část. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, 2292 s., komentář k § 609: „Vyluka z povinnosti vrátit bezdůvodné obohacení se však uplatní, pouze pokud dlužník plnil dobrovolně, a nikoli proto, že mu byla povinnost k plnění uložena rozhodnutím orgánu veřejné moci. Pakliže tedy dlužník plnil na promlčený dluh na základě rozhodnutí, jež bylo posléze zrušeno, zůstává jeho právo na vrácení bezdůvodného obohacení zachováno (před zrušením rozhodnutí, v souladu s nímž dlužník plnil, je úspěšné uplatnění práva na vydání bezdůvodného obohacení vyloučeno s ohledem na závazné řešení otázky existence právního důvodu dotčeným rozhodnutím, NS 25 Cdo 5/2000, Rc 48/2001, NS 28 Cdo 669/2010, NS 28 Cdo 1535/2018). Není podstatné, zda bylo na dlužníku příslušné plnění exekučně vymoženo, nebo zda je poskytl sám, aby potenciální exekuci předešel (NS 33 Odo 1368/2006, NS 28 Cdo 1536/2013, NS 28 Cdo 1718/2016, NS 28 Cdo 3660/2017, shodně BGH V ZR 141/12; Deppenkemper In: Prütting, Wegen, Weinreich 2016 s. 338, Grothe In: Schubert 2018 § 214 9)".

V. c)

Uplatnění obecných východisek na posuzovanou věc

21. Nejvyšší soud v napadeném rozhodnutí došel k závěru, že výtka stěžovatelky, že se odvolací soud nevypořádal s její námitkou promlčení pohledávky z úvěrové smlouvy, není způsobilá založit

přípustnost dovolání. Stěžovatelka v dovolání tvrdila, že i kdyby byla smlouva platná a bylo posléze plněno na promlčené nároky z ní vzniklé, založilo by takové plnění bezdůvodné obohacení. Nejvyšší soud k tomu uvádí, že tato úvaha je nesprávná, jelikož okamžikem promlčení nároku se povinnost k plnění přemění v naturální obligaci. Plnění naturální obligace nezaloží bezdůvodné obohacení bez ohledu na vůli toho, kdo plnil. Pro odvolací soud tedy nebylo z hlediska právního posouzení významné zkoumat, zda právo bylo nebo nebylo promlčeno, protože ani v jednom případě by stěžovatelce nevzniklo právo na vydání bezdůvodného obohacení.

22. Nejvyšší soud však při posuzování přípustnosti dovolání z tohoto důvodu zcela pominul svoji dosavadní judikaturu týkající se bezdůvodného obohacení v případě nedobrovolného plnění promlčeného dluhu. Z řízení před obecnými soudy je přitom zřejmé, že stěžovatelka plnila vedlejší účastníci na základě pravomocného rozhodčího nálezu v exekučním řízení, které bylo následně zastaveno. Nejvyšší soud tedy pochybil, pokud se v rozhodnutí nijak vůči této judikatuře (a také obdobným závěrům právní vědy) nevymezil, nevysvětlil, proč se na tuto věc nemá použít a odůvodnění jeho rozhodnutí nenaplňuje požadavky na něj kladené ve shora uvedených nálezech.

23. Nejvyšší soud se měl s výše uvedenou judikaturou náležitě vypořádat. Pokud by se ztotožnil s jejími závěry a dospěl k tomu, že tato judikatura by mohla dopadat i na stěžovatelčinu situaci (v posuzovaném případě nedošlo ke zrušení rozhodčího nálezu), musel by se zabývat i výtka stěžovatelky ohledně nesprávných, resp. absentujících závěrů soudů o promlčení nároku vedlejší účastnice. Nezbytné je v této souvislosti zvážit i případné stavení běhu této lhůty zahájením rozhodčího či exekučního řízení a aplikaci § 16 zákona o rozhodčím řízení a výkonu rozhodčích nálezů na posuzovanou věc. V případě, že by posoudil nárok vedlejší účastnice jako promlčený, je třeba dále zvážit, od jakého okamžiku mohla stěžovatelka požadovat vrácení bezdůvodného obohacení. Nelze přisvědčit názoru Nejvyššího soudu obsaženému ve vyjádření se k ústavní stížnosti, že absentující závěr krajského soudu ohledně (ne)promlčení práva na vydání bezdůvodného obohacení, nemohl logicky vzato přezkoumat. Ústavní soud již ve vztahu k podobné věci konstatoval, že „i když se odvolací soud ve svém rozhodnutí k relevantní právní otázce (tj. na které závisí výsledek soudního řízení) explicitně nevyjádří (přestože bylo její nesprávné posouzení v odvolání namítáno), ani pak není vyloučeno podat eventuálně úspěšné dovolání. V takovém případě lze totiž vycházet z předpokladu, že odvolací soud příslušnou otázku zodpověděl ve vztahu k dotčenému účastníkovi negativně. Nejvyšší soud ji v takovém případě může posoudit sám" (náleze ze dne 23. 3. 2021 sp. zn. IV. ÚS 2957/20, bod 31).

24. Pokud by se chtěl od výše uvedené judikatury odchýlit, musel by v odůvodnění vysvětlit, proč se s jejími závěry nadále neztotožňuje a zvolit tomu odpovídající procesní postup (srov. § 20 zákona č. [6/2002](#) Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů).

VI. Závěr

25. Ústavní soud v posuzovaném případě dospěl k závěru, že rozhodnutí Nejvyššího soudu, v němž se nevypořádal s právní argumentací stěžovatelky a dosavadní judikaturou, nenaplňuje požadavky na řádně odůvodněné rozhodnutí a takové rozhodnutí je proto nepřesvědčivé a také nepředvídatelné. Nejvyšší soud napadeným rozhodnutím porušil právo stěžovatelky na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny. Ústavní soud proto zčásti vyhověl ústavní stížnosti podle § 82 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu a podle § 82 odst. 3 písm. a) tohoto zákona napadené rozhodnutí zrušil.

26. Úkolem Nejvyššího soudu bude opětovně posoudit dovolání stěžovatelky, přičemž je vázán právním názorem vysloveným v tomto nálezu (čl. 89 odst. 2 Ústavy). Své závěry musí Nejvyšší soud ústavně akceptovatelným způsobem odůvodnit.

27. Ústavní soud zrušujícím nálezem jakkoliv nepředjímá výsledek navazujícího řízení. Případný ústavněprávní přezkum rozhodnutí civilních soudů může přijít na řadu až poté, co se jimi bude řádně zabývat Nejvyšší soud; dřívější ústavní přezkum by byl předčasný. Proto byla ústavní stížnost v rozsahu, v němž směřovala proti rozsudku krajského soudu a okresního soudu posouzena jako nepřijatelná (§ 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu), a proto byla odmítnuta v souladu s § 43 odst. 1 písm. e) zákona o Ústavním soudu.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Cenové rozhodnutí rozporné se zákonem](#)
- [Autonomie vůle](#)
- [Adhezní nárok \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zmatečnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Střídavá péče](#)
- [Restituce](#)
- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)